

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

25 octombrie 2018*

„Trimitere preliminară – Securitate socială – Regulamentul (CE) nr. 883/2004 – Articolul 12 alineatul (1) – Regulamentul (CE) nr. 987/2009 – Articolul 14 alineatul (1) – Lucrători detașați – Legislație aplicabilă – Certificatul A 1 – Supunerea salariatului la legislația statului membru în care este stabilit angajatorul – Condiții”

În cauza C-451/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Administrativen sad Veliko Tarnovo (Tribunalul Administrativ din Veliko Târnovo, Bulgaria), prin decizia din 19 iulie 2017, primită de Curte la 27 iulie 2017, în procedura

„Walltopia” AD

împotriva

Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președintele Camerei întâi, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a șasea, și domnii E. Regan (raportor) și C. G. Fernlund, judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo, de D. Boneva, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de D. Martin și de N. Nikolova, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: bulgara.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 literele (j) și (l) și a articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2004, L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82, și rectificare în JO 2004, L 200, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 (JO 2012, L 149, p. 4) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”), precum și a articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2009, L 284, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între „Walltopia” AD, pe de o parte, și Direktor na Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (directorul Direcției teritoriale Veliko Târnovo a Agenției Naționale a Veniturilor Publice, Bulgaria), în legătură cu legalitatea unei decizii de refuz al eliberării unui certificat în care să se precizeze legislația aplicabilă unui angajat al Walltopia.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 883/2004

- 3 Articolul 1 din Regulamentul nr. 883/2004, intitulat „Definiții”, care figurează în titlul I din acest regulament, denumit la rândul său „Dispoziții generale”, prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

- (c) prin «persoană asigurată» se înțelege, în raport cu diferitele ramuri de securitate socială prevăzute de titlul III capitolele 1 și 3, orice persoană care îndeplinește condițiile impuse de legislația statului membru competent în temeiul titlului II pentru a avea dreptul la prestații, luând în considerare dispozițiile prezentului regulament;

[...]

- (j) prin « reședință » se înțelege locul în care o persoană este rezidentă în mod obișnuit;

[...]

- (l) prin « legislație » se înțelege, pentru fiecare stat membru, actele cu putere de lege și actele administrative, precum și orice alte măsuri de aplicare care se referă la ramurile de securitate socială prevăzute de articolul 3 alineatul (1).

[...]”

- 4 Potrivit articolului 2, denumit „Domeniul de aplicare personal”, care figurează de asemenea în titlul I din acest regulament:

„(1) Prezentul regulament se aplică resortisanților unuia dintre statele membre, apatrizilor și refugiaților care sunt rezidenți într-un stat membru și care se află sau s-au aflat sub incidența legislației unuia sau mai multor state membre, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora.

(2) Prezentul regulament se aplică, de asemenea, urmașilor persoanelor care s-au aflat sub incidența legislației unuia sau mai multor state membre, indiferent de cetățenia acestor persoane, în cazul în care urmașii lor sunt resortisanți ai unui stat membru sau apatrizi sau refugiați care sunt rezidenți într-unul din statele membre.”

- 5 Articolul 11 din regulamentul menționat, intitulat „Reguli generale”, care figurează în titlul II din acesta, denumit la rândul său „Stabilirea legislației aplicabile”, prevede:

„(1) Persoanele cărora li se aplică prezentul regulament sunt supuse legislației unui singur stat membru. Această legislație se stabilește în conformitate cu prezentul titlu.

(2) În aplicarea prezentului titlu, persoanele cărora li se acordă o prestație în numerar ca urmare sau ca o consecință a desfășurării unei activități salariate sau independente se consideră că desfășoară activitatea menționată. Această dispoziție nu se aplică în cazul pensiei de invaliditate, pentru limită de vârstă sau de urmaș sau al indemnizațiilor pentru accidente de muncă, boli profesionale sau al prestațiilor de boală în numerar, care acoperă tratamentul pentru o perioadă nelimitată.

(3) Sub rezerva articolelor 12-16:

- (a) persoana care desfășoară o activitate salariată sau independentă într-un stat membru se supune legislației din statul membru respectiv;
- (b) funcționarii se supun legislației din statul membru de care aparține administrația ai căror salariați sunt;
- (c) persoana care beneficiază de ajutor de șomaj în conformitate cu articolul 65, în temeiul legislației statului membru de reședință, se supune legislației statului membru respectiv;
- (d) persoana convocată sau concentrată pentru îndeplinirea obligațiilor militare sau efectuarea serviciului civil într-un stat membru se supune legislației statului membru respectiv;
- (e) orice altă persoană căreia nu i se aplică literele (a)-(d) se supune legislației statului membru de reședință, fără a se aduce atingere altor dispoziții din prezentul regulament, care îi garantează prestații în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre.

[...]”

- 6 Articolul 12 din același regulament, intitulat „Reguli speciale”, care figurează de asemenea în titlul II din acesta, prevede la alineatul (1):

„Persoana care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru, pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru, și care este detașată de angajatorul respectiv în alt stat membru pentru a lucra pentru angajator continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească [24] de luni și să nu fi fost trimisă să înlocuiască o altă persoană detașată.”

Regulamentul nr. 987/2009

- 7 Articolul 14 din Regulamentul nr. 987/2009, intitulat „Informații privind articolele 12 și 13 din [Regulamentul nr. 883/2004]”, care figurează în titlul II din acest dintâi regulament, denumit la rândul său „Stabilirea legislației aplicabile”, prevede la alineatul (1):

„În sensul aplicării articolului 12 alineatul (1) din [Regulamentul nr. 883/2004], «persoana care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru, pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru și care este detașată de angajatorul respectiv în alt stat membru» poate fi o persoană recrutată în vederea detașării în alt stat membru, cu condiția ca persoana în cauză, imediat anterior începerii activității sale salariate, să se afle deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul acesteia.”

Dreptul bulgar

Constituția Republicii Bulgaria

- 8 Potrivit articolului 51 alineatul 1 din Constituția Republicii Bulgaria, „[c]etățenii au dreptul la securitate socială și la asistență socială”.
- 9 Conform articolului 51 alineatul 2 din această Constituție:

„Persoanele lipsite în mod provizoriu de un loc de muncă beneficiază de securitate socială în condițiile și potrivit modalităților stabilite de lege.”

- 10 Potrivit articolului 52 alineatul 1 din Constituția menționată:

„Cetățenii au dreptul la asigurări de sănătate care să garanteze o asistență medicală accesibilă și îngrijiri medicale gratuite în conformitate cu condițiile și cu procedura prevăzute de lege.”

Codul muncii

- 11 Articolul 121 alineatul 1 din Kodeks na truda (Codul muncii) are următorul cuprins:

„În cazul în care nevoile întreprinderii impun acest lucru, angajatorul poate detașa lucrătorul sau angajatul, pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă, în afara locului său de muncă pentru o durată care nu poate depăși 30 de zile calendaristice succesive.”

Codul securității sociale

- 12 Articolul 4 alineatul 1 punctul 1 din Kodeks za sotsialno osiguriavane (Codul securității sociale) prevede:

„Sunt acoperiți în mod obligatoriu pentru boli obișnuite și pentru maternitate, pentru invaliditatea care a rezultat dintr-o boală obișnuită, pentru bătrânețe sau pentru deces, pentru accidente de muncă, pentru boli profesionale și pentru șomaj, în temeiul prezentului cod, lucrătorii și angajații, indiferent de natura muncii lor, de modul lor de remunerare și de sursa veniturilor, cu excepția persoanelor vizate la articolul 4a alineatul 1; persoanele care intră sub incidența programelor de asistență maternală și de sprijinire a ocupării forței de muncă nu sunt acoperite de asigurarea de șomaj în cazul în care programul relevant prevede acest lucru.”

13 Articolul 9 alineatul 2 punctul 4 din acest cod prevede:

„Este considerată perioadă asigurată, fără plata de contribuții sociale, durata în care persoana a primit indemnizații de șomaj.”

Legea privind asigurările de sănătate

14 Reiese din cuprinsul articolului 33 alineatul 1 punctul 1 din Zakon za zdravnoto osiguriavane (Legea privind asigurările de sănătate) că orice resortisant bulgar care nu este și resortisant al altei țări este acoperit în mod obligatoriu de sistemul național de asigurări de sănătate.

15 Potrivit articolului 40 alineatul 1 din această lege:

„Contribuțiile de asigurări sociale de sănătate ale persoanei asigurate, calculate conform articolului 29 alineatul 3, sunt stabilite în raport cu următoarele venituri și se colectează în următorul mod:

[...]

8. pentru persoanele care primesc indemnizații de șomaj – cuantumul indemnizațiilor plătite; cotizațiile sunt colectate de la bugetul de stat și se colectează cel târziu în ziua de 10 a lunii care urmează celei la care acestea se referă.

[...]”

16 Articolul 40 alineatul 5 din legea menționată prevede în special că orice persoană care nu este supusă afilierii potrivit alineatelor 1, 2 și 3 este obligată să plătească contribuții sociale.

Ordinul privind detașarea angajaților și stagiile de specializare în străinătate

17 Articolul 2 alineatul 1 din Naredba za sluzhebnite komandirovki i spetsializatsii v chuzhbina (Ordinul privind detașarea angajaților și stagiile de specializare în străinătate) are următorul cuprins:

„Detașarea în străinătate este trimiterea unei persoane în străinătate pentru a realiza o muncă concretă sub ordinele organului care detașează persoana.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

18 La 15 septembrie 2016, Walltopia, cu sediul în Bulgaria, a încheiat un contract de muncă cu domnul Petyo Stefanov Punchev, resortisant bulgar, având ca obiect prestații care trebuiau să fie realizate la Sofia (Bulgaria) începând de la 16 septembrie 2016. Contractul prevedea o perioadă de probă de șase luni.

19 În prealabil, domnul Punchev lucrase pentru mai mulți angajatori, iar ultimul raport de muncă se încheiase la 1 martie 2015.

20 Domnul Punchev a fost detașat de Walltopia în Regatul Unit în perioada 26 septembrie-6 octombrie 2016.

21 La 25 octombrie 2016, Walltopia l-a concediat pe domnul Punchev.

- 22 La 13 ianuarie 2017, Walltopia a solicitat de la Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite – Veliko Tarnovo (Direcția teritorială Veliko Târnovo a Agenției Naționale a Veniturilor Publice, denumită în continuare „autoritatea națională în cauză”) emiterea unui certificat A 1 care să ateste că legislația bulgară era aplicabilă în cazul domnului Punchev la momentul detașării sale. În cuprinsul cererii sale, Walltopia preciza printre altele informațiile cu privire la întreprinderea la care a fost detașat domnul Punchev, precum și durata detașării. Aceasta preciza de asemenea că salariatul în cauză a fost recrutat în vederea acestei detașări și că, pe durata acesteia, a rămas salariat al Walltopia și a fost remunerat de aceasta, precum și că a beneficiat de o asigurare socială care acoperea riscurile în materie de sănătate.
- 23 Prin decizia din 27 ianuarie 2017, inspectorul superior al veniturilor statului din cadrul autorității naționale în cauză a refuzat să elibereze certificatul solicitat, pentru motivul că nu era îndeplinită cerința ca salariatul să fi fost supus legislației bulgare cu cel puțin o lună înainte de momentul detașării. Astfel, întrucât nu a primit indemnizații de șomaj în această perioadă, nu se putea considera că domnul Punchev avea calitatea de asigurat.
- 24 În urma unei căi de atac administrative formulate împotriva deciziei menționate, aceasta a fost confirmată la 27 februarie 2017 printr-o decizie a directorului acestei autorități.
- 25 Instanța de trimitere, sesizată cu o acțiune în justiție împotriva acestui refuz, arată că, potrivit articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, o persoană detașată continuă să fie supusă legislației statului membru în care angajatorul său își desfășoară în mod obișnuit activitățile numai atunci când sunt îndeplinite anumite condiții, și anume ca detașarea să nu depășească 24 de luni și ca persoana să nu fie trimisă să înlocuiască o altă persoană detașată. Potrivit acestei instanțe, este cert că aceste condiții sunt îndeplinite în litigiul principal.
- 26 În schimb, instanța de trimitere ridică problema dacă poziția autorității naționale în cauză, potrivit căreia domnul Punchev nu era supus, înainte de începerea activității sale salariate în cadrul Walltopia, legislației bulgare, este în conformitate cu obiectivul și cu sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 coroborat cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004.
- 27 În această privință, instanța de trimitere arată că, în conformitate cu dispozițiile Legii privind asigurările de sănătate, o persoană este ținută să plătească contribuții sociale obligatorii, indiferent dacă a desfășurat sau nu o activitate. Neplata acestor contribuții ar priva-o de dreptul la asigurare socială.
- 28 Instanța de trimitere are, pe de altă parte, ezitări în privința aspectului dacă trebuie să țină seama de cetățenia persoanei în cauză, atunci când aceasta este resortisant al unui stat membru, sau de reședința obișnuită a acestei persoane, în sensul articolului 1 litera (j) din Regulamentul nr. 883/2004. În cazul în care nici cetățenia și nici reședința obișnuită nu ar fi elemente de interpretare pertinente, instanța menționată ridică problema elementelor care trebuie luate în considerare pentru interpretarea expresiei „sub incidența legislației”, care figurează la articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009, în coroborare cu expresia „supusă legislației”, prevăzută la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004.
- 29 În aceste condiții, Administrativen sad Veliko Tarnovo (Tribunalul Administrativ din Veliko Târnovo, Bulgaria) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarele întrebări preliminare:
- „1) Dispozițiile coroborate ale articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 987/2009] și ale articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 883/2004] trebuie interpretate în sensul că persoana menționată care desfășoară o activitate salariată nu este supusă legislației statului

membru în care are sediul întreprinderea la care este angajată dacă, potrivit legislației naționale menționate la articolul 1 litera (l) din Regulamentul [nr. 883/2004], imediat anterior începerii activității salariate această persoană nu deținea calitatea de asigurat în acel stat membru?

- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, este admisibil ca la interpretarea conținutului și a sensului expresiei «sub incidența legislației», prevăzută la articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 987/2009], în coroborare cu expresia «supusă legislației», prevăzută la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 883/2004], instanța națională să țină seama de împrejurarea că persoana deține cetățenia unui stat membru, având în vedere că salariatul, doar în temeiul cetățeniei sale, a fost oricum supus reglementării naționale?
- 3) În cazul unui răspuns negativ și la cea de a doua întrebare preliminară, instanța națională poate ca, la aplicarea noțiunilor menționate în cea de a doua întrebare preliminară, să țină seama de reședința obișnuită și permanentă a persoanei, în sensul articolului 1 litera (j) din Regulamentul [nr. 883/2004]?
- 4) În cazul unui răspuns negativ și la cea de a treia întrebare preliminară, care sunt elementele de interpretare de care instanța națională trebuie să țină seama pentru a determina conținutul noțiunii «supusă legislației» [prevăzută la] articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 883/2004] și al expresiei «sub incidența legislației» [prevăzută la] articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 987/2009], pentru a aplica aceste dispoziții conform sensului lor exact?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 30 Prin intermediul celor patru întrebări adresate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 coroborat cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că un salariat recrutat în vederea detașării într-un alt stat membru s-a aflat „imediat anterior începerii activității sale salariate, [...] deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul [acestuia]”, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009, atunci când, imediat anterior începerii activității sale salariate, chiar dacă nu avea calitatea de asigurat potrivit acestei legislații, acest salariat avea cetățenia statului membru respectiv, iar reședința sa, în sensul articolului 1 litera (j) din Regulamentul nr. 883/2004, se afla în același stat membru.
- 31 În speță, din decizia de trimitere reiese că domnul Punchev, resortisant bulgar, a fost angajat de Walltopia în vederea detașării sale în Regatul Unit. Ulterior, autoritatea națională în cauză a refuzat să elibereze către Walltopia un certificat A 1 care să ateste că domnului Punchev îi era aplicabilă legislația bulgară, pentru motivul că acesta din urmă nu se afla sub incidența legislației respective cu cel puțin o lună înainte de detașarea sa.
- 32 Trebuie amintit de la bun început că, potrivit articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, persoana care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru, pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru, și care este detașată de angajatorul respectiv în alt stat membru pentru a lucra pentru angajator continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a activității să nu depășească 24 de luni și ca această persoană să nu fi fost trimisă să înlocuiască o altă persoană detașată.
- 33 La rândul său, articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 precizează că o persoană care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru, pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru, și care este detașată de angajatorul respectiv în alt stat membru, în sensul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, „poate fi o persoană

recrutată în vederea detașării în alt stat membru, cu condiția ca persoana în cauză, imediat anterior începerii activității sale salariate, să se afle deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul acesteia”.

- 34 Rezultă, așadar, din însuși modul de redactare a articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 că împrejurarea că o persoană este recrutată în vederea detașării într-un alt stat membru nu se opune ca aceasta să poată fi considerată ca fiind o „persoan[ă] care desfășoară o activitate salariată într-un stat membru, pentru un angajator care își desfășoară în mod obișnuit activitățile în acest stat membru, și care este detașată de angajatorul respectiv în alt stat membru pentru a lucra pentru angajator”, în sensul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, astfel încât, atunci când se regăsește această situație, sub rezerva respectării celorlalte condiții prevăzute în această din urmă dispoziție, care nu fac obiectul prezentei trimiteri preliminare, această persoană continuă să fie supusă legislației statului membru în care angajatorul său își desfășoară în mod obișnuit activitățile, în temeiul acestei din urmă dispoziții.
- 35 Deși, așadar, nu se impune, în vederea aplicării articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, ca o persoană recrutată în vederea detașării sale într-un alt stat membru să fi desfășurat, în statul membru în care angajatorul său își desfășoară în mod obișnuit activitățile, o activitate salariată pentru acesta înainte de a fi detașată, rezultă totuși din modul de redactare a articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 că această persoană trebuie să se fi aflat, imediat anterior începerii activității sale salariate, deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul său.
- 36 Acest mod de înțelegere a articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 este în acord cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, care prevede, după cum s-a amintit la punctul 32 din prezenta hotărâre, că, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute în această din urmă dispoziție, persoana în cauză „continuă să fie supusă” legislației statului membru în care este stabilit angajatorul care îl detașează, ceea ce confirmă că această persoană trebuie să se afle deja sub incidența acestei legislații anterior detașării sale.
- 37 De asemenea, interpretarea potrivit căreia o persoană recrutată în vederea detașării sale într-un alt stat membru trebuie să fi fost deja supusă legislației statului membru al angajatorului care îl detașează pentru ca situația sa să intre sub incidența articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004, această dispoziție fiind derogatorie de la regula generală prevăzută la articolul 11 alineatul (3) litera (a) din acest regulament, este confirmată și de obiectivele prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din regulamentul menționat.
- 38 Astfel, această din urmă dispoziție are ca obiect în special să promoveze libertatea de a presta servicii în beneficiul întreprinderilor care o utilizează prin detașarea unor lucrători în alte state membre decât cel în care sunt stabilite. Scopul unei asemenea dispoziții este, așadar, depășirea obstacolelor din calea liberei circulații a lucrătorilor, precum și facilitarea întreprinderii economice, evitând astfel dificultățile de ordin administrativ, în special pentru lucrători și pentru întreprinderi (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 februarie 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 39 În special, pentru a evita ca o întreprindere stabilită pe teritoriul unui stat membru să fie obligată să își afilieze lucrătorii, supuși în mod normal legislației privind securitatea socială a acestui stat, la regimul de securitate socială al unui alt stat membru în care aceștia urmează a fi trimiși pentru executarea de lucrări cu o durată limitată în timp – ceea ce ar face ca exercitarea liberei prestări a serviciilor să devină mai complicată –, articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004 permite întreprinderii să mențină afilierea lucrătorilor la regimul de securitate socială al primului stat membru în măsura în care această întreprindere respectă condițiile care guvernează această liberă prestare a serviciilor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 februarie 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, punctul 29 și jurisprudența citată).

- 40 Trebuie deci să se examineze dacă trebuie să se considere că o persoană recrutată în vederea detașării sale într-un alt stat membru și care se găsește într-o situație precum cea a domnului Punchev s-a aflat „imediat anterior începerii activității sale salariate, [...] deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul acesteia”, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009.
- 41 În această privință, este necesar să se amintească, mai întâi, că dispozițiile din titlul II din Regulamentul nr. 883/2004, din care fac parte articolele 11-16 din acesta, constituie un sistem complet și uniform de norme de reglementare a unor conflicte de lege. Aceste dispoziții au ca scop nu doar să evite aplicarea simultană a mai multor legislații naționale și complicațiile care pot apărea din aceasta, ci și să împiedice ca persoanele care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament să fie lipsite de protecție în materie de securitate socială din cauza lipsei unei legislații care să le fie aplicabilă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 februarie 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punctul 58 și jurisprudența citată).
- 42 Astfel, din moment ce o persoană intră în domeniul de aplicare personal al Regulamentului nr. 883/2004, astfel cum este definit la articolul 2 din acesta din urmă, regula unicității prevăzută la articolul 11 alineatul (1) din acest regulament este în principiu aplicabilă, iar legislația națională aplicabilă este stabilită în conformitate cu dispozițiile titlului II din regulamentul respectiv (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 februarie 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punctul 59 și jurisprudența citată).
- 43 În ceea ce privește articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul nr. 883/2004, acesta are ca unic obiect să stabilească, sub rezerva articolelor 12-16 din acest regulament, legislația națională aplicabilă persoanelor care se găsesc în una dintre situațiile prevăzute la literele (a)-(e) ale acestei dispoziții (a se vedea prin analogie Hotărârea din 1 februarie 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, punctul 60 și jurisprudența citată).
- 44 În speță, instanța de trimitere pare să aprecieze că situația domnului Punchev imediat anterior activității sale salariate în cadrul Walltopia nu intra sub incidența niciuneia dintre ipotezele menționate la articolul 11 alineatul (3) literele (a)-(d) din Regulamentul nr. 883/2004, aspect a cărui verificare revine acestei instanțe.
- 45 Dacă situația ar fi aceasta, rezultă din cuprinsul articolului 11 alineatul (3) litera (e) din Regulamentul nr. 883/2004 că legislația bulgară era oricum aplicabilă în cazul domnului Punchev imediat anterior începerii activității sale salariate în cadrul Walltopia. Astfel, potrivit acestei din urmă dispoziții, persoanele, altele decât cele menționate la articolul 11 alineatul (3) literele (a)-(d) din acest regulament, sunt supuse legislației statului membru de reședință, fără a aduce atingere altor dispoziții din regulamentul menționat care le garantează prestații în temeiul legislației unuia sau mai multor alte state membre. Or, reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții că domnul Punchev avea reședința în Bulgaria imediat anterior începerii acestei activități, în sensul articolului 1 litera (j) din Regulamentul nr. 883/2004.
- 46 În plus, deși este adevărat că cetățenia unei persoane se poate dovedi pertinentă, de la caz la caz, pentru a se stabili dacă aceasta intră în domeniul de aplicare personal al Regulamentului nr. 883/2004, astfel cum este definit la articolul 2 din acesta, ea nu se numără însă, ca atare, printre criteriile prevăzute de normele privind conflictul de legi care figurează în titlul II din acest regulament, astfel încât, în speță, faptul că domnul Punchev deține cetățenia bulgară nu poate oricum, ca atare, să fie determinant în vederea aplicării normelor respective.
- 47 În sfârșit, în ceea ce privește împrejurarea potrivit căreia autoritatea națională în discuție în litigiul principal a considerat că, dat fiind că domnul Punchev nu mai avea drepturi în materie de asigurări de sănătate și nu era un „asigurat” în dreptul bulgar, legislația bulgară nu îi era aplicabilă, trebuie amintit că, desigur, dispozițiile din titlul II din Regulamentul nr. 883/2004 au ca obiect doar stabilirea

legislației naționale aplicabile persoanelor care intră în domeniul de aplicare al acestui regulament. Aceste dispoziții ca atare nu au ca obiect stabilirea condițiilor existenței dreptului sau a obligației de afiliere la un regim de securitate socială sau la o ramură sau alta a unui asemenea regim. După cum a arătat Curtea în mai multe rânduri, este atribuția fiecărui stat membru să stabilească aceste condiții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 1990, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, punctul 19 și jurisprudența citată).

- 48 Cu toate acestea, la stabilirea condițiilor existenței dreptului de a se afilia la un regim de securitate socială, statele membre sunt ținute să respecte dispozițiile de drept al Uniunii în vigoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 1990, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, punctul 20 și jurisprudența citată). În special, normele privind conflictul de legi prevăzute de Regulamentul nr. 883/2004 se impun în mod imperativ statelor membre și statele membre nu dispun de posibilitatea de a stabili în ce măsură este aplicabilă propria legislație sau cea din alt stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 1982, *Kuijpers*, 276/81, EU:C:1982:317, punctul 14, Hotărârea din 12 iunie 1986, *Ten Holder*, 302/84, EU:C:1986:242, punctul 21, Hotărârea din 14 octombrie 2010, *van Delft și alții*, C-345/09, EU:C:2010:610, punctele 51 și 52, precum și Hotărârea din 13 iulie 2017, *Szoja*, C-89/16, EU:C:2017:538, punctul 42).
- 49 Condițiile existenței dreptului de a se afilia la un regim de securitate socială nu pot deci avea ca efect să excludă din domeniul de aplicare al legislației în cauză persoanele cărora, potrivit Regulamentului nr. 883/2004, această legislație le este aplicabilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 1990, *Kits van Heijningen*, C-2/89, EU:C:1990:183, punctul 20 și jurisprudența citată). Astfel, după cum s-a amintit la punctul 41 din prezenta hotărâre, dispozițiile din titlul II din acest regulament au ca scop în special să împiedice ca persoanele care intră în domeniul de aplicare al acest regulament să fie lipsite de protecție în materie de securitate socială din cauza lipsei unei legislații care să le fie aplicabilă.
- 50 Or, în speță, nu decurge din dosarul supus atenției Curții că o legislație a unui stat membru, altul decât Republica Bulgaria, ar fi fost aplicabilă în cazul domnului Punchev imediat anterior începerii activității sale salariate în cadrul Walltopia, aspect a cărui verificare incumbă însă instanței de trimitere.
- 51 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009 coroborat cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 883/2004 trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că un salariat recrutat în vederea detașării sale într-un alt stat membru s-a aflat „imediat anterior începerii activității sale salariate, [...] deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul acestuia”, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009, chiar dacă acest salariat nu avea calitatea de asigurat în aplicarea legislației acestui stat membru imediat anterior începerii activității sale salariate, în măsura în care salariatul avea la acel moment reședința în statul membru respectiv, aspect a cărui verificare incumbă instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 52 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială coroborat cu articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului

European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012, trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că un salariat recrutat în vederea detașării sale într-un alt stat membru s-a aflat „imediat anterior începerii activității sale salariate, [...] deja sub incidența legislației statului membru în care este stabilit angajatorul acestuia”, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 987/2009, chiar dacă acest salariat nu avea calitatea de asigurat în aplicarea legislației acestui stat membru imediat anterior începerii activității sale salariate, în măsura în care salariatul avea la acel moment reședința în statul membru respectiv, aspect a cărui verificare incumbă instanței de trimitere.

Semnături